

Etxebizitza arazoa eta lan-mundua

Etxebizitza duina izatea gero eta zailagoa da. Berdin du esaldi hori noiz irakurtzen duzun, urteak pasa eta arazoa gero eta larriagoa da.

Nola izan daiteke bizitzeko oinarritzkoa den eskubidea, teoriaraino hainbat legek babestutakoa, EAEn eskubide subjektibo moduan onartu berri dena, errealitatearen aurrean ezerezean geratzea? Botereek eskubide gisa onartzen dutenean, lan indarra birsortzeko elementu gisa babesten ari dira. Baina, aldi berean, salgaia eta inbertsio ondarena da, eta horien arteko talkatik sortzen dira etxebizitza politikak, elementu horiek guztiak orekatu nahian. Sektore publikoak sustatutako etxebizitzak eta alokairu erregulatuak, eraikuntza eta finantza sektoreen interesak, errentatzaileak; hainbat indarren arteko hartu emanetatik azken hamarkadetakoa egoera azal dezakegu.

Alokairuen kasuan, soldaten aldean, prezioen igoera izugarria jasan dugu. Horri gehitu behar zaio alokatzeko eskakizun zorrotzagoak daudela, errentatzaileek egindako inbertsioaren arriskua txikiagotzeko. Erosketaren aldetik, bestetik, Atzeraldi Handiaren ostean, finantza erakundeek eskuratzeko malmuak ziren hipotekak eten zituzten. Gainera, egiten ari diren erosketen parte hazkor bat eskudiruz izaten ari da, hipoteka barik. Azken kasu horrek modu argi batean azaltzen du eroslearen klase jatorria.

Sindikalismoa etxebizitza arazoaren ezinbesteko aktorea da: horrela azaltzen da etxebizitza mugimenduak hartutako izena

EAeko hauteskundeetan ere hainbat etxebizitza politika mahai gaineratu dira. Proposamen batzuk dirulaguntzen inguruan zentratu dira, errentatzaileek guztion diruz bereganatuko dituzten laguntzak babestuta; baita etxebizitza eragileen mesedetarako berme publikoen eskaintzak planteatuta ere. Beste batzuk, berriz, funts putreei ateak ixteari buruz, alokairua sustatzen duten programak ezartzeari buruz eta etxebizitzarako sarbidea errazteko inbertsio publikoari buruz hitz egin dute.

Politika instituzionaletik etxebizitza arazoari heltzea beharrezkoa bada, ez da nahikoa. Neurri horien mugak agerikoak dira, eta ez dute gako nagusia lantzen: lan merkatua. Lana galtzen baduzu, edo modu prekarioan bizi bazara, diru-sarrerak gastuak ordaintzeko ez bazaizkizu heltzen, etxebizitza arazoak izango

**ENDIKA ALABORT
AMUNDARAIN**
EKONOMIALARIA

dituzu. Maiz, etxebizitza sindikatuei laguntza eskatzen dietenek kaleratzea edo iraupen luzeko ezintasun bat jasan dute lehenago.

Etxebizitza mugimendua beharrezkoa da, baina, oro har, krisiaren ondorioak lantzen ditu (alokairu arazoak), eta ez horren iturria (lan arazoak). Horregatik, etxebizitza arazoan sindikalismoaren garrantzia azpimarratu beharra. Sindikalismo eraldatzaileak klase-antolaketa handi bat eraikitzea proposatzen du, eredu ekonomikoa eraldatzeko (zer ekoiztu, zertarako, zerekin, norekin, zeren kontura...), lan-merkatuaren kontrola berriro mahai gainean jartzeko. Ikuspegi horren ondorioz, etxebizitzaren gaia lantzeak beste zentzu bat du.

Noski, aurreko hori lortzen ez den bitartean, sindikalismo horrek beste jardura batzuk egitea beharrezkoa du. Bai etxebizitza mugimendua babestea, aholkularitza juridikoak edo sindikalak sustatuta, negoziazio kolektiboan arazo integratuta eta enplegu eta etxebizitza arazoak lotuta, baita etxebizitza merkatutik kanpo uzteko neurriak proposatuta eta babestuta.

Beraz, sindikalismoa etxebizitza arazoaren ezinbesteko aktorea da: horrela azaltzen da etxebizitza mugimenduak hartutako izena. Erantzun globala eta sistemikoa behar dugu, beste balio batzuen arabera gizarte bat eraikitzea beharrezkoa baita. Sindikalismoa, eraldatzailea dena, funtsezkoa da. ●